

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG SINH HOẠT CHI BỘ TRONG DOANH NGHIỆP NGOÀI KHU VỰC NHÀ NƯỚC Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN CAO CƯỜNG (*)

Tóm tắt: Thời gian qua, Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh đã rất chú trọng nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong các doanh nghiệp nói chung và doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước nói riêng. Bài viết đánh giá thực trạng sinh hoạt chi bộ trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ở Thành phố Hồ Chí Minh; từ đó đề xuất giải pháp nhằm nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ ở các doanh nghiệp này trong thời gian tới.

Từ khóa: Doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước; sinh hoạt chi bộ; Thành phố Hồ Chí Minh.

Abstract: Recently, Ho Chi Minh City Party Committee has paid great attention to improving the quality of Party cell activities in enterprises in general and non-state enterprises in particular. This paper assesses the current situation of Party cell activities in non-state enterprises in Ho Chi Minh City, and then proposes the solutions to improve the quality of Party cell activities in these enterprises in the upcoming time.

Keywords: Non-state enterprises; Party cell activities; Ho Chi Minh City.

Ngày nhận bài: 15/01/2025 Ngày biên tập: 31/3/2025 Ngày duyệt đăng: 23/4/2025

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặc biệt coi trọng công tác xây dựng chi bộ. Người chỉ rõ: “Chi bộ là gốc rễ của Đảng ở trong quần chúng. Chi bộ tốt thì mọi chính sách của Đảng đều được thi hành tốt, mọi công việc đều tiến bộ không ngừng”⁽¹⁾. Thẩm nhuần tư tưởng Hồ Chí Minh, quán triệt Kết luận số 18-KL/TW ngày 22/9/2017 của Ban Bí thư về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 10-CT/TW của Ban Bí thư về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong tình hình mới; Nghị quyết số 21-NQ/TW ngày 16/6/2022 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XIII về tăng cường củng cố, xây dựng tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên trong giai đoạn mới, Ban Thường vụ Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh đã ban hành Kết luận số 250-KL/TU ngày 21/01/2022 về tăng cường lãnh đạo công tác phát triển đảng viên trong công nhân, người lao động, chủ doanh nghiệp trên địa bàn thành phố; Đề án số 10-ĐA/TU ngày 24/4/2023 về tăng cường xây dựng tổ chức

đảng, tổ chức chính trị - xã hội trong các đơn vị kinh tế tư nhân trên địa bàn Thành phố giai đoạn 2023-2025 và những năm tiếp theo.

1. Thực trạng chất lượng sinh hoạt chi bộ trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ở Thành phố Hồ Chí Minh

Thứ nhất, số lượng, chất lượng đảng viên trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ngày càng tăng.

Tính đến đầu năm 2023, trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh (Thành phố) có 220.992 doanh nghiệp đang hoạt động (tăng 1,1% so với cùng thời điểm năm 2020 với 218.588 doanh nghiệp), chiếm hơn 30% số doanh nghiệp đang hoạt động của cả nước. Tổng số lao động trong các doanh nghiệp trên địa bàn Thành phố là 2.907.864 người⁽²⁾. Đến cuối năm 2023, Đảng bộ Thành phố có 17.836 đảng viên (với 16.889 đảng viên chính thức và 947 đảng viên dự bị) trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước, đơn vị sự nghiệp ngoài công lập⁽³⁾. Chất lượng đảng viên trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ngày càng được nâng lên. Về trình độ chuyên môn nghiệp vụ, có 2.497 đảng viên có trình độ trung cấp; 985 đảng viên có trình

(*) **ThS; Đảng ủy Khối Doanh nghiệp tỉnh Đồng Nai**

độ cao đẳng; 8.106 đảng viên có trình độ đại học; 1.195 đảng viên có trình độ trên đại học; 105 đảng viên có trình độ tiến sĩ. Về trình độ lý luận chính trị, có 1.567 đảng viên có trình độ sơ cấp; 78 đảng viên có trình độ trung cấp; 18 đảng viên có trình độ cao cấp, cử nhân⁽⁴⁾. Đội ngũ đảng viên trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước trên địa bàn Thành phố có ý thức chấp hành tốt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Thứ hai, nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ ngày càng bám sát, phù hợp với đặc điểm của chi bộ doanh nghiệp.

Cấp ủy các cấp ngày càng quan tâm hơn đến việc thực hiện các quy định liên quan đến công tác xây dựng Đảng, xây dựng chi bộ. Trong các kỳ sinh hoạt của từng loại hình chi bộ, ngoài việc thảo luận chuẩn bị nội dung trước, trong và sau kỳ họp, các chi bộ tập trung cho công tác đánh giá kết quả thực hiện nghị quyết, đóng góp xây dựng và tổ chức thực hiện nghị quyết của chi bộ. Trong cuộc họp, các chi bộ căn cứ vào số lượng đảng viên dự họp, ý kiến phát biểu của đảng viên, trước khi đánh giá chất lượng buổi sinh hoạt. Kết quả đánh giá, xếp loại chất lượng tổ chức cơ sở đảng, đảng viên trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước, đơn vị sự nghiệp ngoài công lập giai đoạn 2020-2023 của Thành phố cho thấy số tổ chức đảng đạt trong sạch, vững mạnh và hoàn thành tốt nhiệm vụ, số đảng viên hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ và hoàn thành tốt nhiệm vụ chiếm tỷ lệ khá và ngày càng thực chất hơn.

Mặt khác, Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh luôn chú trọng đổi mới hình thức sinh hoạt chi bộ trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước. Ban Thường vụ Thành ủy ban hành Công văn số 873-CV/TU ngày 28/02/2023 về việc triển khai, quán triệt, tổ chức thực hiện Hướng dẫn số 03-HD/TW ngày 27/12/2022 của Ban Bí thư về thí điểm sinh hoạt đảng trực tuyến ở đảng bộ cơ sở, chi bộ có tính chất đặc thù hoặc trong hoàn cảnh đặc biệt và sinh hoạt đảng theo tổ đảng ở chi bộ đông đảng viên đến các tổ chức đảng, chi bộ nói chung và chi bộ ở doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước nói riêng⁽⁵⁾.

Thứ ba, thực hiện các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt chi bộ theo đúng quy định.

Thực hiện Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”... Ban Thường vụ Thành ủy chú trọng lãnh đạo các cấp ủy cơ sở đảng, cấp ủy chi bộ trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước tổ chức triển khai thực hiện với cách làm phù hợp, thiết thực, đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Trong sinh hoạt chi bộ ở các doanh nghiệp nói chung và doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước nói riêng, bí thư chi bộ chủ trì, điều hành cuộc họp cấp ủy, chi bộ đảm bảo nguyên tắc tập trung dân chủ. Các vấn đề đưa ra được bàn bạc, thảo luận dân chủ, tạo được không khí cởi mở, chân thành, để đảng viên bày tỏ tâm tư, nguyện vọng của mình, các ý kiến góp ý được xem xét, tiếp thu đầy đủ.

Thứ tư, việc thực hiện nhiệm vụ của chi bộ đạt được nhiều kết quả tích cực.

Trên cơ sở Hướng dẫn số 38-HD/BTCTW ngày 09/3/2010 của Ban Tổ chức Trung ương về xây dựng và hoàn thiện mô hình tổ chức của một số loại hình tổ chức cơ sở đảng, Ban Thường vụ Thành ủy đã thành lập Ban Chỉ đạo công tác xây dựng đảng, tổ chức chính trị - xã hội và quan hệ lao động hài hòa, ổn định và tiến bộ trong doanh nghiệp trên địa bàn. Các cấp ủy trong doanh nghiệp luôn chú trọng công tác xây dựng và triển khai chương trình công tác trọng tâm hàng năm, đề ra những mục tiêu, nhiệm vụ, chỉ tiêu cụ thể trong nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, xây dựng tổ chức đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Trong giai đoạn 2020-2023, Đảng bộ Thành phố đã thành lập 233 tổ chức đảng trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước, đơn vị sự nghiệp ngoài công lập (bình quân mỗi năm thành lập gần 60 tổ chức đảng)⁽⁶⁾. Chất lượng hoạt động của tổ chức đảng được nâng lên so với trước, bám sát chức năng, nhiệm vụ theo quy định,

thực hiện tốt vai trò là hạt nhân chính trị trong doanh nghiệp, lãnh đạo đảng viên và các tổ chức đoàn thể thực hiện tốt nhiệm vụ được giao. Kết quả đánh giá xếp loại tổ chức đảng, đảng viên trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước hàng năm trên địa bàn Thành phố cho thấy chất lượng hoạt động ổn định và phát triển⁽⁷⁾.

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ở Thành phố Hồ Chí Minh còn một số hạn chế, như: sự lãnh đạo của một số cấp ủy đối với việc phát triển đảng viên, xây dựng tổ chức đảng trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước chưa được quan tâm đúng mức; nội dung, hình thức sinh hoạt ở một số chi bộ chưa phù hợp với đặc điểm, điều kiện thực tiễn của doanh nghiệp; việc thực hiện sinh hoạt chuyên đề chưa sát với chức năng, nhiệm vụ của chi bộ là đơn vị sản xuất kinh doanh đặc thù. Ở một số chi bộ, chế độ sinh hoạt thường kỳ chưa đảm bảo theo quy định, có lúc, có nơi chi ủy, bí thư chi bộ chưa chuẩn bị kỹ nội dung sinh hoạt chi bộ dẫn đến chất lượng sinh hoạt chi bộ còn hạn chế; phương pháp đánh giá, xếp loại chất lượng sinh hoạt ở một số chi bộ còn mang tính hình thức.

Kết quả thành lập tổ chức đảng, kết nạp đảng viên trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước chưa tương xứng với quy mô và tốc độ phát triển doanh nghiệp; nhiều doanh nghiệp chưa quan tâm tạo điều kiện cho tổ chức đảng thành lập, hoạt động. Vai trò của tổ chức đảng trong các doanh nghiệp chưa rõ nét, hoạt động của cấp ủy, tổ chức đảng còn phụ thuộc vào thái độ của chủ doanh nghiệp và tình hình hoạt động sản xuất, kinh doanh. Đội ngũ cán bộ làm công tác đảng, đoàn thể trong nhiều doanh nghiệp còn mỏng, chủ yếu làm công tác kiêm nhiệm và thường xuyên thay đổi do nhu cầu công việc của doanh nghiệp nên thiếu kinh nghiệm về hoạt động đảng, đoàn thể. Việc tuyên truyền, vận động, bồi dưỡng, rèn luyện để giới thiệu, kết nạp chủ doanh nghiệp, những cán bộ chủ chốt, người quản lý doanh nghiệp được triển khai, tổ chức thực hiện sớm nhưng số lượng được kết nạp vào Đảng chưa nhiều...

2. Giải pháp nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ở Thành phố Hồ Chí Minh thời gian tới

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy các cấp, cán bộ, đảng viên về chất lượng sinh hoạt chi bộ trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước.

Cần bám sát, quán triệt các văn bản của Đảng, Nhà nước như Kết luận số 18-KL/TW ngày 22/9/2017 của Ban Bí thư về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 10-CT/TW của Ban Bí thư khóa X về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong tình hình mới; Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW ngày 06/7/2018 của Ban Tổ chức Trung ương về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ; Công văn số 1800-CV/TU ngày 22/9/2020 của Ban Thường vụ Thành ủy về tiếp tục tăng cường xây dựng tổ chức đảng, đoàn thể trong các đơn vị kinh tế tư nhân, đơn vị sự nghiệp ngoài công lập trên địa bàn thành phố; Kết luận số 250-KL/TU ngày 21/01/2022 của Ban Thường vụ Thành ủy về tăng cường lãnh đạo công tác phát triển đảng viên trong công nhân, người lao động, chủ doanh nghiệp trên địa bàn thành phố...

Tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy, làm tốt chức năng quản lý của cơ quan nhà nước trong công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho công nhân, người lao động, chủ doanh nghiệp. Đẩy mạnh tuyên truyền việc kết nạp chủ doanh nghiệp đủ tiêu chuẩn vào Đảng và thành lập tổ chức đảng ngay từ khâu lập hồ sơ xin thành lập doanh nghiệp. Tiếp tục quán triệt sâu sắc trong cán bộ, đảng viên, người lao động và chủ doanh nghiệp về quan điểm chỉ đạo của Đảng về phát triển kinh tế tư nhân và Chỉ thị số 10/CT-TTg ngày 25/3/2025 của Thủ tướng Chính phủ về thúc đẩy phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa. Tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy cấp trên về tầm quan trọng trong việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước.

Hai là, đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ phù hợp với đặc điểm, tình hình của từng doanh nghiệp.

Đây được coi là một trong những biện pháp cơ bản nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo

và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng. Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng chỉ rõ: “Nâng cao vai trò, trách nhiệm của các tổ chức cơ sở đảng trong việc giáo dục, quản lý, rèn luyện, kiểm tra, giám sát đảng viên; đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, sinh hoạt của chi bộ”⁽⁸⁾. Trên cơ sở đó, Thành ủy cần chỉ đạo các cấp ủy trực thuộc hướng dẫn, lãnh đạo chi ủy, chi bộ trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước nghiên cứu, xây dựng nội dung phù hợp với đặc điểm, chức năng, nhiệm vụ của từng loại hình chi bộ. Đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ cần bám sát thực tiễn, đảm bảo thiết thực, hiệu quả, nền nếp. Đồng thời, cần căn cứ vào tình hình thực tiễn tại doanh nghiệp để xây dựng kế hoạch sinh hoạt chi bộ định kỳ theo tháng, theo quý, theo năm... Nội dung cần bám sát chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cũng như tình hình kinh tế, chính trị trong nước, khu vực và thế giới. Chú trọng nội dung sinh hoạt chi bộ bám sát các hội nghị triển khai, quán triệt Nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương, các quy định về công tác kiểm tra, giám sát và kỷ luật Đảng; kết hợp triển khai nhiệm vụ đến các tổ chức đảng trong doanh nghiệp theo từng nội dung, hình thức phù hợp.

Ba là, duy trì nền nếp sinh hoạt chi bộ, nâng cao chất lượng điều hành sinh hoạt chi bộ.

Cần bám sát Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW ngày 06/7/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ để xây dựng quy định trong từng doanh nghiệp về công tác sinh hoạt chi bộ; bám sát Điều lệ Đảng để chuẩn bị nội dung và hình thức sinh hoạt chi bộ đảm bảo hiệu quả. Căn cứ vào tình hình thực tế để xây dựng kế hoạch chỉ đạo thực hiện nền nếp công tác sinh hoạt chi bộ. Các cấp ủy chi bộ trong doanh nghiệp cần chấp hành nghiêm nguyên tắc tổ chức, duy trì thực hiện nền nếp sinh hoạt chi bộ, coi đây là tiêu chí cơ bản để đánh giá chất lượng sinh hoạt của mỗi chi bộ. Thực hiện sinh hoạt chi bộ có nền nếp sẽ tạo cho đảng viên ý thức chủ động, sinh hoạt có tổ chức, chấp hành các nguyên tắc hoạt động của Đảng; phát huy vai trò, trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, cán bộ quản lý, chủ doanh nghiệp.

Bốn là, tăng cường công tác lãnh đạo, kiểm tra, giám sát của cấp ủy cấp trên đối với sinh hoạt chi bộ.

Quán triệt Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW ngày 06/7/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ; Kết luận số 250-KL/TU ngày 21/01/2022 của Ban Thường vụ Thành ủy về tăng cường lãnh đạo công tác phát triển đảng viên trong công nhân, người lao động, chủ doanh nghiệp trên địa bàn thành phố; Đề án số 10-ĐA/TU ngày 24/4/2023 của Ban Thường vụ Thành ủy về tăng cường xây dựng tổ chức đảng, tổ chức chính trị - xã hội trong các đơn vị kinh tế tư nhân trên địa bàn Thành phố giai đoạn 2023-2025 và những năm tiếp theo. Cấp ủy cấp trên của các chi bộ cần phát huy vai trò lãnh đạo nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ tại từng loại hình doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước.

Nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước nói chung, trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng luôn là vấn đề trọng tâm trong công tác xây dựng Đảng. Chất lượng sinh hoạt chi bộ tốt, thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ rộng rãi trong doanh nghiệp sẽ góp phần quan trọng vào việc nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở đảng và đảng viên, ngăn ngừa suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong cán bộ, đảng viên, góp phần bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam trong giai đoạn cách mạng hiện nay./.

Ghi chú:

(1) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 14, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.193.

(2), (3), (4), (5), (6), (7) Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, *Báo cáo công tác xây dựng tổ chức đảng, đảng viên trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước từ đầu nhiệm kỳ 2020-2025 đến nay*, tháng 6/2024, tr.1, tr.11, tr.11-12, tr.8, tr.4, tr.10.

(8) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.186.